

спектаклі вони «диктують» акторові перебіг подій, складають з ним ансамбль. Актори колективно відповідають за результати своєї діяльності (провал чи триумф спектаклю).

Слід зазначити, що театральна педагогіка більше орієнтована на входження підростаючого покоління у світ культури, що є важливим у процесі професійної підготовки майбутніх акторів у закладах фахової передвищої освіти.

Застосування засобів театральної педагогіки у формуванні готовності майбутніх акторів до професійної діяльності та розвитку їхніх професійних якостей розглядається нами як реалізація комплексу методичних прийомів, спрямованих на акторську участь у сценічній дії та занурення у художній образ художніх творів.

Список використаних джерел

1. Атрощенко Т., Йокоб А. Потенціал театральної педагогіки у формуванні професійного іміджу у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Social Work and Education*. 2023. Vol. 10, No. 4. С. 521–529.
2. Серета Н. В. Елементи театральної педагогіки у формуванні педагогічної майстерності. 2011. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5b1c0fba-0da5-4382-ae0-ed41bd8e6ace/content>

Марина Волошенко

*доктор педагогічних наук,
доцент кафедри психології та соціальної роботи
Національний університет «одеська політехніка»,
м. Одеса*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З СОЦІОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ФОРМУВАННЯ УСВІДОМЛЕНОГО БАТЬКІВСТВА У МОЛОДІ

У статті наводяться результати дисертаційного дослідження з підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування усвідомленого батьківства у молоді. Обґрунтовано і розроблено педагогічну систему професійної підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування у молоді усвідомленого батьківства, яка передбачає ієрархію взаємопов'язаних і

взаємозумовлених структурних складників. Аналіз та інтерпретація емпіричних даних, їхня кількісна та якісна обробка, засвідчили педагогічну доцільність розробленої та експериментально перевіреної системи й підтвердили доцільність впроваджених в освітній процес педагогічних умов.

Ключові слова: *майбутні фахівці з соціономічних спеціальностей, професійна підготовка, усвідомлене батьківство, молодь.*

Серед актуальних проблем навчання здобувачів вищої освіти, які готуються до роботи в соціономічній сфері, особливе місце посідає питання координації ресурсів та зусиль усіх інституцій, що дає можливість здійснювати якісний педагогічний вплив на професійну підготовку. Враховуючи те, що саме сім'я дитини, її батьки виступають первинними агентами соціалізації особистості, то до надзвичайно важливих завдань майбутніх фахівців, що працюватимуть в соціономічній сфері, належить підготувати молодь до усвідомлення батьківства. Однак, ще й нині спостерігається відсутність системного підходу до організації дисциплінарного освітнього простору професійної підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей, щодо формування практичних умінь і навичок надавати послуги клієнтам у питаннях формування усвідомленого батьківства.

У зв'язку з цим виникає необхідність у розробці та впровадженні в освітній процес ЗВО системних заходів, спрямованих на відродження цінності батьківства, формування позитивної мотивації у молоді до оволодіння ролями батьків та закладання основ свідомого батьківства.

Професійна підготовка майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей повинна носити комплексний характер, орієнтуватися на багатопрофільні завдання та функції фахівців; її ключовою складовою має бути практично-орієнтоване професійне навчання; головний акцент має бути зроблений на ґрунтовне оволодіння професійними знаннями та цілеспрямоване формування особистісних рис характеру, таких як емпатійність, комунікабельність, критичність мислення, порядність,

терпимість до невизначеності, особиста відповідальність, гуманістична спрямованість, емоційна стійкість. Професійна підготовка має бути системною, забезпечуватися єдністю циклу професійно-орієнтованої підготовки і специфікою варіативної частини.

Аналізуючи психолого-педагогічне підґрунтя феномену «усвідомлене батьківство», розглядаємо його як форму батьківства, яка ґрунтується на відповідальному ставленні батьків чи осіб, які їх замінюють, до створення умов для повноцінного розвитку дитини з урахуванням її індивідуальних особливостей».

З'ясовано, що готовність – складне психологічне та особистісне утворення, що охоплює систему інтегративних якостей, знань та умінь, які забезпечують успішну реалізацію майбутньої професійної діяльності; вона є результатом професійної підготовки, їх особистісного становлення й саморозвитку, мотивації та налаштованості на професійну діяльність та виступає передумовою ефективності такої діяльності. На основі узагальнення наукових підходів встановлено, що готовність майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування усвідомленого батьківства у молоді є інтегральною характеристикою особистості, яка детермінує здатність до здійснення діяльності, спрямованої на формування усвідомленого батьківства та навичок збереження і зміцнення власного здоров'я у молоді, яка виявляється у єдності мотиваційної, когнітивної та діяльнісної площини.

У процесі дослідження розроблено авторську концепцію професійної підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування усвідомленого батьківства у молоді на засадах безперервності. Ґрунтовне та професійно орієнтоване ознайомлення майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей з усвідомленим батьківством дозволить підвищити якість майбутньої професійної діяльності й сформувати у них готовність до формування усвідомленого батьківства у молоді як елемента загальної готовності до професійної діяльності. Розроблена концепція

охоплює мету, завдання, характеристики, результат, а також включає три концепти теоретичний (передбачає визначення сутності та уточнення вихідних положень, наукових підходів та методологічних принципів, що детермінують процес формування готовності, розробку педагогічної системи й проєктування структурно-функціональної моделі, визначення й обґрунтування педагогічних умов), методологічний (передбачає реалізацію на філософському, загальнонауковому, конкретно-науковому та технологічному рівнях). Так, практичний концепт передбачає вдосконалення практичної підготовки, організацію самостійної та індивідуальної роботи на основі введення практично орієнтованих методів та засобів. Концепція базується на ідеї безперервності, головний результат – забезпечення високого та достатнього рівня сформованості усіх показників готовності до формування усвідомленого батьківства у молоді в переважній більшості студентів.

Також охарактеризовано педагогічну систему професійної підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування усвідомленого батьківства у молоді. До найістотніших ознак якої віднесено: по-перше, вона служить підставою для теоретичного осмислення й побудови діяльності; по-друге, охоплює певну сукупність взаємозв'язаних засобів, методів і процесів, необхідних для педагогічного впливу на формування особи із відповідними якостями; по-третє, забезпечує виконання ціннісно-сміслових, нормативних, технологічних і процесуально-результативних функцій діяльності; по-четверте, сприяє досягненню поставлених цілей у розвитку майбутніх фахівців.

У процесі дослідження було визначено, що вагомими складовими елементами авторської системи є педагогічні умови, які розуміємо як спеціально створений комплекс зовнішніх обставин, факторів, які забезпечують успішність процесу підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування усвідомленого батьківства у молоді. У дослідженні визначено та обґрунтовано конкретний спектр із

трьох педагогічних умов, а саме: 1) стимулювання мотиваційно-ціннісного ставлення майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування усвідомленого батьківства у молоді; 2) упровадження у професійну підготовку ситуаційного та тренінгового навчання задля забезпечення готовності майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування усвідомленого батьківства у молоді; 3) надання особистісно зорієнтованої педагогічної підтримки студентам у здійсненні ними самовдосконалення в означеному напрямі. Кожна педагогічна умова є підґрунтям для наступної, що і характеризує їх взаємозв'язок.

Нами було організовано освітній процес, спрямований на розширення змісту професійної підготовки шляхом практичної реалізації авторської системи та впровадження практично орієнтованих методів (рольові і ділові ігри, метод «снігова куля», моделювання, розігрування ситуацій, мозкового штурму, навчання в команді, експрес-анкет, портфоліо, робота з випадком, розв'язання соціально-педагогічних ситуацій, консультативні зустрічі) та засобів (карта знань, кейси, мультимедійні презентації, мультимедійні технології, skype, zoom, meet, відеочати комп'ютерні й аудіовізуальні). Це дало змогу у студентів суттєво підвищити рівень внутрішньої мотивації, поглибити теоретичні знання, удосконалити практичні уміння, здійснити сенсibilізацію практичних навичок, розширити спектр професійних якостей та рис.

З метою доведення достовірності отриманих результатів дослідно-експериментальної роботи щодо ефективності сформованості професійної готовності в майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування у молоді усвідомленого батьківства використано методи математичної статистики, поширені в професійній педагогіці, зокрема критерій узгодженості Пірсона. Відмінності в розподілах майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей КГ та ЕГ відповідно за рівнями сформованості професійної готовності до формування у молоді

усвідомленого батьківства наприкінці формувального етапу експерименту є статистично достовірними. Отримані результати доводять педагогічну доцільність розробленої та експериментально перевіреної педагогічної системи професійної підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування у молоді усвідомленого батьківства й підтверджують доцільність впроваджених в освітній процес педагогічних умов у рамках професійної підготовки.

Список використаних джерел

1. Волошенко М. О. Підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери до формування усвідомленого батьківства у молоді: теоретичний і методичний контекст: моногр. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 452 с.

2. Волошенко М. О. Методичні і практичні основи підготовки майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей до формування у молоді усвідомленого батьківства: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Вектор, 2023. 108 с.

Богдан Глядик

*аспірант, спеціальність 231 Соціальна робота
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль*

Науковий керівник: Людмила Петришин

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільського національного педагогічного
Університету імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль*

ІНТЕГРУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ СОЦІОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Аналізується питання щодо доцільності інтегрування інформаційно-комунікативних технологій в процес формування соціокомунікативної компетентності. У дослідженні визначається поняття соціокомунікативної компетентності в соціальній сфері. Надаються приклади ефективного використання ІКТ у процесі